

NE VORBEȘTE

PĂRINTELE CLEOPA

20

Carte tipărită cu binecuvântarea

I.P.S. TEOFAN

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

EDITURA MĂNĂSTIREA SIHĂSTRIA

2025

CUPRINS

Despre rugăciune	5
<i>Omul ca iarba</i>	15
Pune toate în legătură cu sfârșitul! Amintiri din vremea serviciului militar	19
Cuvânt la pomenirea de un an a Părintelui Paisie Olaru	26
Predică despre puterea rugăciunii sobornicești .	31
Despre căsătoria între rudeni	41
Sfântul Simeon cel nebun pentru Hristos	48
Dialog cu un profesor universitar	56
Despre păcatul uciderii de prunci	62
Scrisoare către un ierarh, referitoare la activitatea Părintelui profesor Dumitru Stăniloae	71
Scrisoare către Părintele Sofian Boghiu	74
Predică la Duminica tuturor sfinților	79
Pogorârea minții în inimă sau unirea minții cu inima	106
O convorbire despre rugăciune cu un profesor din Danemarca	112
Lumină din lumină	132
Index tematic general	134

Pentru comenzi:

Editura Mănăstirea Sihăstria

Com. Vânători, jud. Neamț, Cod 617500

Tel./fax. 0233.251894

DESPRE RUGĂCIUNE

Dragii mei, eu dacă aş fi cu voi pe la casele voastre, aş spune la fiecare cum să meargă: „Uite, mamă, acum ne rugăm, acum mergem la biserică...”. Dar voi sunteţi din toată lumea, iar eu sunt aici şi ca mâine mă duc. Eu sunt bolnav şi bătrân. Dar să ţineţi minte, când te-ai sculat de dimineaţă, zi întâi rugăciunea, iar în duminici şi sărbători numaidecât să mergeţi la biserică. Rugăciunea este prima hrană a sufletului şi cea mai necesară. De aceea se luptă dracii cu omul să nu se roage, pentru că prin rugăciune omul se uneşte cu Dumnezeu.

Dracii se luptă cu omul ca el să facă treabă toată ziua, dar să nu se roage. Cea mai mare batjocură o fac dracii cu omul când se scoală dimineaţa şi îl pun să se apuce de treabă şi să nu se roage. Pentru trup lucrezi 24 de ore, iar pentru suflet, ca să-l hrăneşti, nu vrei să stai un ceas la rugăciune. Mare batjocură, mare nevoie, mare înşelăciune!

Cât de mare cinste este să stai de vorbă cu Dumnezeu, iar tu nu vrei să stai de vorbă cu El. Cât de mare cinste ar fi să te duci într-un oraş mare, să te întâlneşti, să-ţi dea voie să vorbeşti cu conducătorul

țării, ori cu un patriarh sau un mitropolit. Cât de mare cinste! „Uite, am vorbit cu cutare!” Iar cu Dumnezeu, Care a făcut cerul și pământul, tu nu vrei să vorbești. El ți-a dat viață și minte și te-a adus în lumea asta. Nu vrei să vorbești cu El: „Doamne, n-am timp când să vorbesc cu Tine, eu mă duc la treabă. Nu-mi trebuie mie să vorbesc cu Tine. Eu am de adăpat caii, de dat de mâncare la găini, de dat la porci, mă duc la treabă, mă duc la prășit, mă duc la seceră, mă duc la târg, n-am timp când să vorbesc cu Tine”. Așa faci tu dimineața când te scoli și fugi la treabă. Cea mai mare batjocură drăcească când nu te lasă să te rogi.

Dar de ce nu te lasă dracul să te rogi? Pentru că știe că te unești cu Dumnezeu împotriva lui. Știe că prin rugăciune capeți puteri împotriva lui. Zic diavolii unul către altul: „Dă-i treabă, dă-i treabă, că pe urmă se duce în groapă și se duce în iad”. Și acolo, dacă tot ai muncit și n-ai avut timp să te rogi, îți zice: „Vino încoace să-ți dau eu treabă. Să te pun în cazanele iadului să te fierb acum”. Mare bătaie de joc!

Auzi ce spune dumnezeiescul Sfânt Ioan Gură de Aur? „Mai înainte de toate în viața ta, creștine, să povățuiască sfânta și nevinovata rugăciune”. Și când te vei scula din somn, roagă-te cel puțin un ceas sau măcar jumătate de ceas. Și apoi du-te la treabă. Să vezi cum are să-ți meargă în ziua aceea la treabă. Că dacă te-ai rugat, ai luat pe îngerul Domnului cu tine. Că pururea când omul se roagă, îngerul Domnului e lângă dânsul și se roagă împreună cu el. Și în ziua aceea îl păzește, că el n-a început treaba de capul lui, ci s-a rugat: „Doamne, ajută-mi, dă-mi sănătate,

păzește-mă de primejdii. Dă-mi spor, Doamne, dă-mi bucurie ca să pot face”. Și Dumnezeu zice: „Dacă te-ai rugat întâi Mie, în ziua de azi tu ai să lucrezi cât zece oameni și are să-ți meargă bine, și ai să treci pe lângă primejdii, pe lângă accidente, că te-ai rugat Mie când ai plecat și Eu te păzesc”.

Ai văzut? Sfântul Ioan Gură de Aur la Rugăciunile dimineții a făcut 24 de cereri după cele 24 de ceasuri ale zilei și ale nopții. „Doamne, nu mă lipsi de binele Tău cel ceresc. Doamne, izbăvește-mă de cutare... Doamne, dă-mi cuget bun... Doamne, dă-mi lacrimi și aducere aminte de moarte și umilință... Doamne, dă-mi răbdare și voie nebiruită și blândețe... Doamne, sădește frica Ta în inima mea”. De unde le luăm? De la rugăciunile dimineții. Sunt 24 de cereri, ca în fiecare ceas să te păzească Dumnezeu.

Tu poate ai o carte de rugăciuni, sau dacă n-ai, poate știi un *Tatăl nostru*, dar nici acela nu vrei să-l zici. Te duci la treabă. „Că eu, Doamne, n-am când să stau de vorbă cu Tine. Du-Te încolo. Nu-mi trebuiești mie. Am treabă, ce vrei cu mine?”. Așa faci tu când pleci la ascultare și la muncă de dimineața fără să te rogi. Nu te gândești tu că vine moartea și te strânge de gât? Nu ne gândim noi că suntem praf și cenușă în lumea asta? De ce nu vrem să stăm de vorbă cu Dumnezeu care este așa de bun? Unde eram noi acum o sută de ani? Și unde o să fim noi peste o sută de ani? Știi tu de unde ai venit? Știi tu unde mergi? Nu știi.

Dumnezeu te-a adus în lumea asta, te-a zămislit în pântecul maicii tale, ți-a dat viață și minte, te-a crescut, te-a hrănit și te-a ținut până azi, iar mâine

trebuie să te întorci la El. Și a zis Mântuitorul către apostoli: *Voi nu știți de unde veniți și unde mergeți. Eu știu de unde vin și unde merg. Eu vin de la Tatăl și merg la Tatăl.*

Dar nu numai că nu știm unde mergem, nu știm nici când o să plecăm de aici. Că de am pleca toți deodată, am ști: „Măi, ce contingent ești?” „’24”. „Ei, mai avem de trăit. Plecăm odată”.

Dar nu ți-a spus ziua și ceasul. Hristos Dumnezeu te-a făcut atent: *Privegheați și vă rugați că nu știți ziua, nici ceasul.* Nu ți-a spus când ai să pleci, și e foarte bine. Dar de ce nu ne-a spus? Ca totdeauna să fim gata. Dacă mă cheamă Hristos acum? Îmi dă de cu seară un junghi: „Au!” și dimineată sunt gata. A venit o mașină, un accident, nu vedeți câți mor lângă noi? Și moartea nu ia numai bătrâni. Pe unul îl ia din fașă, pe unul îl ia de trei ani, pe unul de zece, pe unul de douăzeci, pe unul de cincizeci. Ce? Ți-a spus cineva că ai să ajungi la cincizeci de ani sau la șaiszeci de ani, sau la șaptezeci, sau la optzeci? Nu. Dar ți-a spus că ai să mori. Ți-a spus: *Privegheați și vă rugați că nu știți ziua, nici ceasul. Că dacă ar ști stăpânul casei când vine furul, ar priveghea să nu-i spargă casa, dar nu știe. Și când nu se așteaptă, gata, a venit sfârșitul. Și vai și amar dacă ne găsește nepregătiți, că nu ne mai naștem o dată pe lumea asta.*

În puțină vremea asta când trăim pe pământ, sau câștigăm veșnicia raiului, sau veșnicia muncilor celor veșnice. Deci vă rog din suflet să întoarcem cuvântul de unde am început, nu uitați sfânta rugăciune. Prima mișcare a sufletului când te-ai trezit din somn, nu te

duce să te speli sau să te piepteni, spală-te întâi cu lacrimi. Spală-ți sufletul, nu hoitul ăsta pe care îl mănâncă viermii acuși.

*

Ia controlează-te tu pe tine. Dumnezeu, Cel ce a făcut cerul și pământul, ți-a dat viața și mintea, și sănătatea, și voința liberă, și toate frumusețile, și aerul, și lumina, și hrana, și toate pe care le vezi în jurul tău, toată zidirea, iar tu Îl uiți și, în loc să te rogi la El, te iei numai cu lucrurile lumii. Cinstești mai mult zidirea decât pe Ziditorul. Dar ia să te întrebi tu seara, oare de câte ori am zis *Tatăl nostru* azi, de câte ori am zis: *Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul?* Și ai să vezi că prea puține ai zis. Atunci ai să vezi că rugăciunea ta este foarte rară și foarte slabă.

*

Când nu poți zice rugăciuni lungi, zi mai scurte, dar zi-le mai adesea. Că auzi ce zice Sfântul Ioan Gură de Aur: „Rugăciunea lungă, dar făcută cu răstimpuri, mare loc dă diavolului”. Zice câte unul: „E, am zis Ceasul al nouălea, am zis Vecernia. De acum până la ora patru nu mă mai rog”. Așa ne-a poruncit nouă Scriptura? Voi n-auziți ce zice Sfântul Apostol Pavel? *Neîncetat vă rugați*. Voi n-auziți ce zice Prorocul David? *Bine voi cuvânta pe Domnul în toată vremea, pururea lauda Lui în gura mea*. Și iarăși: *În tot locul stăpânirii Lui, binecuvintează, suflete al meu, pe Domnul*. Deci în toată vremea și în tot locul suntem datori să ne rugăm. „Nu aștepta ceas, zice Sfântul Efrem, și soroc ca să te rogi”. „Ei, mă rog

acum și pe urmă nu mai mă rog”. Nu, pentru că ți-a poruncit Dumnezeu în toată vremea să-L lauzi. Deci prin care rugăciune crezi că ai să te poți ruga în toată vremea? Cu psalmi, cu rugăciuni lungi? Nu! Acelea le poți face dimineața sau seara, iar în tot timpul zilei și în toată vremea să ai o rugăciune scurtă. Și cea mai potrivită, după Sfinții Părinți, e rugăciunea asta: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul (sau păcătoasa)”.

Dimineața fă rugăciune mai lungă, fă și un acatist, iar în timpul zilei să ai o rugăciune scurtă. La mare nevoie doar atâta să zici: „Doamne, miluiește”, „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mă”. Și ai rugăciune și ești în comuniune cu Dumnezeu.

*

Dumnezeu nu cere de la noi dintr-o dată, repede, trepte de rugăciune înaltă. Învățați-vă cu limba să vă rugați și cu gura. Că mai târziu, văzând Dumnezeu că vă osteniți, o să vă dea rugăciunea minții, o să vedeți de la o vreme că nu e nevoie de limbă, te poți ruga numai cu gândul, fără limbă. Iată, eu merg pe drum și gândesc o rugăciune, dar nu mișc limba deloc. Acea e rugăciunea minții. Sau gândesc ceva din Sfintele Scripturi, aceea e o lucrare a minții. Iar altul, în vremea rugăciunii, simte rugăciunile. Adică cuvintele rugăciunii le duce până la simțirea inimii. Acesta a ajuns până la rugăciunea cea curată.

*

Dumnezeu, văzând că tu te rogi cum poți și ți-e drag să te ostenești în rugăciune, de la o vreme începe să-ți dea câte o linguriță de rugăciune curată, care

vine cu lacrimi, cu dragoste mare de Dumnezeu, cu înfocarea inimii. Și, după ce ai zis-o pe aceea, vezi că a rămas inima ta liniștită. Când ai plâns în rugăciune, e exact ca vara, după o secetă' mare; vine o ploaie și răcorește văzduhul, iar după ce a plouat, toate se veselesc, păsările cântă, florile sunt curate. Așa e inima omului care s-a rugat cu lacrimi, pentru că văzduhul inimii s-a curățit cu ploile lacrimilor lui și în inima lui nu se mai ridică atunci gând din lumea asta, ci numai gânduri duhovnicești. Dacă omul se roagă întâi așa cum poate, Dumnezeu îi dă pe urmă și această rugăciune cu duh, cu căldură, cu umilință mare, cu lacrimi. Și atunci vedem noi: „Asta e rugăciunea”. Și atunci se silește el singur: „Măi, am să mă rog mai mult, poate or mai veni momente din acelea de rugăciune curată, când mă pot ruga cu lacrimi, cu zdrobirea inimii, cu umilință”.

*

Cel mai mare dascăl al rugăciunii este însăși rugăciunea. Eu am amintit de treptele rugăciunii minții și a inimii, dar eu vă învăț pe voi că nimeni în clasa întâi nu învață cele ale academiei teologice. În clasa întâi înveți ca un copil: ac, car, cutare. Așa și voi la rugăciune. Învățați-vă să vă rugați cu limba, cu gura, cât mai mult. Celelalte trepte ale rugăciunii vin de la sine cu darul lui Hristos și veți cunoaște pe urmă că rugăciunea v-a fost vouă dascăl al rugăciunii. Că însăși rugăciunea se face dascăl al rugăciunii și vă este de folos.

Că rugăciunea îl învață pe om, cerând, să ajungă la treptele cele mai înalte ale rugăciunii. El începe

săracul cum poate el. Bunăoară dimineața, somnoros, cu moleșală, te-ai sculat, dă oleacă de apă pe ochi, fă câteva metanii și începe rugăciunea. Se poate întâmpla, văzând Domnul că te silești, să-ți dea tocmai atunci momente de rugăciune curată, și tu, când ai gustat din adevărata rugăciune, zici: „Măi, asta-i rugăciune”.

*

Dumnezeu vrea ca tu să fii mereu cu mintea la El. Când ai vreme, citește la Psaltire, că mare folos o să ai, citește acatistul Maicii Domnului, al Mântuitorului, citește paraclisul. Dar când n-ai vreme, zi o rugăciune scurtă, dar s-o zici. Uite, nouă, când ni se dă metania la călugărie, zice: „Iată, fiule, sabia Duhului Sfânt, că ești dator în toată vremea și în tot ceasul să zici: «Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul»”. Sau „păcătoasa”, care sunt călugărițe. Asta e poruncă, e rânduială sobornicească, universală, a Bisericii, ca să ne rugăm totdeauna.

N-ai să zici în ziua judecării:

– Doamne, n-am putut zice că n-am avut Psaltirea sau Ceaslovul.

– N-ai putut zice *Doamne, miluiește?* N-ai știut? De ce n-ai zis?

Dumnezeu primește rugăciunea, oricât de scurtă ar fi, numai s-o zici.

*

În Pateric spune că un mare sihastru, sfânt, nu știa carte, dar el, când s-a dus în pustie, numai rugăciunea aceasta o zicea: „Doamne, eu ca un om am

greșit, iar Tu, ca un Dumnezeu, mă iartă și mă miluiește”. Patruzeci de ani a zis rugăciunea aceasta. Dimineața și seara zicea *Tatăl nostru*, iar în timpul zilei numai aceasta. S-a descoperit la mulți dintre sfinți că era mare făcător de minuni cu această rugăciune. Rugăciunea e scurtă, dar o zicea din toată inima. Că nu contează să zici multe, multe rugăciuni, iar mintea și inima să fie pe dealuri. Cum spune Mântuitorul în Evanghelie: *Voi când vă rugați, nu bartologhisiți¹ multe ca fățarnicii, căroră li se pare că întru multă vorbă îi aude Dumnezeu. Ci voi așa să vă rugați – și i-a învățat rugăciunea Tatăl nostru. Dacă am putea noi să zicem rugăciunea Tatăl nostru din inimă, mare lucru am face.*

Unul s-a dus în pustie și nu știa nici *Tatăl nostru*. El știa atâta: „Doamne, miluiește-mă”, dar o zicea mereu. Însă de la o vreme i s-a încurcat limba și în loc să zică „Doamne, miluiește-mă”, zicea „Doamne, nimiluiește”. Zicea cu gura. El din inimă se ruga lui Dumnezeu să-l ierte, dar limba s-a obișnuit altfel. După 20 de ani de pustie, a venit la o mănăstire. Și când a venit, era o ploaie mare în ziua aceea. Dar, cât de tare ploua, când s-au uitat starețul și călugării la el, au văzut că pe hainele lui nu era nici o picătură de apă. El era uscat. Era glod mare, iar picioarele lui erau uscate, că nu se atingea apa de el. Iar în jurul lui se vedea o lumină, pe care el n-o vedea. Toți au zis: „Cine e aista, măi?”

¹ Bartologhie – bolboroseală, bâlbâială.